

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen IV. De immunitate Templorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

694 *Moralis Theologia Tract. VI. Statu,*
posse affirmat; quia nullo in casu potest laicus iudicare non
subditum.

62. *Num licita auocatio causarum spiritualium ad laica
Tribunalia?* Verita planè Bullà Cœnæ sub censura; etiã si
ab aliis iudicibus Ecclesiasticis auocetur, quàm à iudicibus
Sedis Apostolicæ. Sic *Filliucius*.

Filliuc.

Azor.

63. *Potest ne Ecclesiasticus iudex punire laicos concu-
binarios?* Posse assero cum *Azor*. post primam quidem ad-
monitionem pœna pecuniaria, pœna verò excommunica-
tionis post tertiam. Scio concubinatum esse mixti fori deli-
ctum.

EXAMEN IV.

De statu Ecclesiastico circa materiam de
Ecclesiarum, seu Templorum
immunitate.

CAPVT PRIMVM.

De libertate Templi.

1. *Vid Ecclesia, seu Templi immunitas? Exemptio
seu priuilegium Ecclesiis materialibus conce-
sum, vt ad eas confugientes à laica sint tuti po-
testate. Quæ quidem immunitas humano iure
concessa fuit Templis Christianorum, aliisque locis religio-
sis: Atque valde iuri Diuino conformis.*

2. *Capi ne potest in Ecclesia existens? A potestate laica
minimè, obsideri tamen potest extra Ecclesiam, vt capiantur
postquam fuerit egressus; quia sic loci sacri immunitas non
violatur.*

3. *An possint Ecclesiastici iudici seculari resistere conu-
ntum à sacro loco extrahere? Possunt censuris deterrendo, clau-
dendo ianuas, laicorum auxilium implorando, vtendo opera
Clericorum nondum sacris initiatorum ordinibus. Ipsi ta-
men Ecclesiasticis non licet arma capere, ad iudicem secula-
rem arcendum; ne occasio scandali exhibeatur.*

4. *Iudex autem secularis impedire, vt reo in Templo exi-
stenti, vestes, alimenta, & alia necessaria ad vitam deferantur
Non*

Examen IV. De Ecclesiarum immunitate. 695

Non potest; quia aliàs immunitatis priuilegium redderetur inutile.

5. *Existenti in loco sacro potest ne ulla vis, aut damnum à laica potestate inferri? Non, nisi iudex id ad Episcopi instantiam efficiat, non nomine proprio.*

6. *Num possit reus, quandiu in loco sacro existit, ad mortem damnari, vel poenæ corporali addici? Minimè: ad poenam autem pecuniariam, & ad bonorum confiscationem nisi compareat, potest. Imò iudex solet citare reum, illumque ad mortem, vel ad aliam poenam pro qualitate delicti damnare, quando licitè poterit inferri. Id quod non est actu illum condemnare, sed minqri ad tempus commodum damnationem.*

7. *Quid si reus ab Ecclesia per vim extrahatur? Est Ecclesiae restituendus; tenetur enim iudex iniuriam Ecclesiae illatam resarcire, nec satisfacit dando de impunitate cautionem.*

8. *Extractus iuri suo cedere, & in iudicis secularis potestate vult permanere: tenetur ne iudex eum restituere Ecclesiae? Tenetur; quia hoc priuilegium loco sacro est immediatè concessum, nullus autem cedere alieno iuri potest.*

9. *Est ne eidem Ecclesiae restituendus? Vel eidem, vnde extractus est, vel alteri, vel Episcopo, vel eius Vicario, modo sit æquè tutus ac si eidem loco sacro restitutus esset.*

10. *Quid si dubitetur, an reus in loco sacro, an in prophano captus fuerit? Spectat ad iudicis Ecclesiastici definitionem; cum enim de Ecclesiae agatur immunitate, eius causæ cognitio ad Ecclesiasticum iudicem pertinet.*

11. *Actus iudicis laici iuridicè in delinquentem ab Ecclesia vi extractum facti, sunt ne validi? Non; vtpote sine iurisdictione effecti; quia fundantur in captura & detentione rei, quæ quidem actus non est iurisdictionis, sed violentiæ. Imò nec potest illum iudex iuridicè interrogare, nec ille tenetur respondere; quia non habet ius in reum eo modo captum.*

C A P V T I I.

Quinam locus habendus sit sacer?

12. **I**n doctrina perspicuitatem necessum est, aperias, quinam locus sacer habendus sit? Quæuis Ecclesia Episcopi auctoritate erecta, etiamsi benedicta non sit, aut non fuerint

X x 4 in

696 *Moral. Theologia Tract. V I. Status,*
in ea diuina officia celebrata, nec adfit Eucharistia Sacra-
mentum; aut etiam polluta sit, vel interdicta, vel diruta, mo-
do non fuerit Episcopi, sine reedificationis spe, auctoritate;
sic enim priuilegium immunitatis amittit. Verum non so-
lum interius Ecclesie corpus, sed tota Ecclesie fabrica, ut
tectum, partes parietum exteriores, campanile, Sacristia Ec-
clesie coniuncta, & similia Templo adiacentia priuilegio
fruuntur immunitatis; quia quæ adhærent Templo, seu loco
sacro, sacra censentur.

13. *Extenditur ne ad fines, seu confinia? Usque ad quadra-
ginta passus extenditur, si fuerit Ecclesia Metropolitana; si
verò minor, ad triginta.*

14. *Domus Parochorum, seu Canonicoꝝ alioꝝque Ec-
clesiasticorum intra septa Ecclesie iuxta doctrinam tuam im-
munitate gaudebunt. Quis dubitet? quamuis à laicis inhabi-
tentur; quia priuilegium hoc directè locis, non personis
concessum est.*

15. *Domus Religiosorum, aut Monasteria, gaudent immuni-
tate? Maxime. Id quod extenditur ad Claustra, seu habita-
tionem, ad hortum & viridarium; totum enim illum septum
est sacrum.*

16. *Quid de Hospitalibus, seminarijs ve? Eodem priuile-
gio gaudent, si Episcopi sint auctoritate fundata; sunt enim
loca pia.*

17. *Palatium, seu domus Episcopi priuilegiata ne est? Ita-
licet quadraginta passibus ab Ecclesia non existat, modò eo
in Palatio adsit Oratorium, vbi diuina officia celebrentur.
Idem affirmo de domibus Cardinalium; quamuis scio hoc
priuilegium hodie Romæ non asseruari, ut bono communi
consulatur.*

18. *Reus Sacerdotem Eucharistia Sacramentum asseren-
tem amplexatur: fruitur ne Templi priuilegio? Ob reuerentiam
sacratissimo IESU corpori debitam licitè capi non posse
affirmo; tamen si capiatur iniquè, non assererem Ecclesie
immunitatem violari, nec de rigore iuris reum esse Tem-
plo restituendum, quia hoc priuilegium Ecclesie conce-
sum est, non extra Ecclesiam Eucharistia. Affirmo tamen
per consuetudinem, illam posse immunitatem introduci,
quæ reis Sacerdotem deferentem Eucharistiam amplexanti-
bus suffragetur.*

destru-
cta

distet

CAPVT III.

Quinam sint Templi Immunitate priuati?

19. **E**xprime, quinam illi, quibus Templorum immunitas non suffragatur? Dum reus extra locum sacrum comprehensus ad carcerem per cœmeterium ducitur, aut per Ecclesiam etiam si per vim trahatur, & inde recuset exire, fruitur priuilegio? Non; quia hic non confugit ad Ecclesiam, dum liber esset.

20. Si reus blanditijs, & promissionibus, sine coactione à loco sacro eliciatur, & extra eum capiatur, quid? Priuilegio non fruitur; quia ipse sese voluntariè Ecclesiæ munimine abdicauit. Attamen si ei promissa fuit impunitas, aut in eundem locum restitutio, illi data fides seruanda.

21. Reus in Ecclesia captus fuit, & in carcere fori secularis nomine Episcopi detinebatur, donec cognosceret, an immunitatis priuilegio frui deberet; reus hic de carcere aufugit, & postea à iudice seculari captus est: num Ecclesiæ immunitate gaudebit? Minimè; quia fuga illi priuilegium primæ detentionis ademit.

22. Quid de publicis latronibus, grassatoribus viarum, depopulatoribus agrorum ad Ecclesiam confugientibus, & de occidentibus, vel mutilantibus in Templis, aut eorum cœmeterijs? Ecclesiæ immunitate priuati sunt. De latronibus, grassatoribus, & depopulatoribus expressè Bulla Greg. XIV. Certè æquum non videtur, vt Ecclesiæ immunitate occidentes, vel mutilantes fruantur, qui in Ecclesia delinquant.

23. Num qui sagitta, vel plumbea glande in loco sacro existens alium extra locum sacrum occidit, priuilegium amittat immunitatis? Non; quia licet homicidium fuerit in Ecclesia inchoatum, fuit tamen extra Ecclesiam perfectum: potest tamen hic ab Ecclesiæ ministris capi.

24. Amittitur ne immunitas ob quamlibet vulnerationem in Ecclesia factam? Minimè, nisi sequatur mors etiam extra Ecclesiam: aut adsit mutilatio, seu abscissio alicuius membri, aut partis corporis, quæ habet officium distinctum à reliquis.

25. Quid si imperem homicidium, aut mutilationem in Ecclesia fieri? Non priuatis ideo Ecclesiæ immunitate; quia pœna lata contra facientes non afficit mandantes, nisi id exprimat in iure.

26. *Proditoriè aliquem occidens seu ferro, seu veneno, caret ne Ecclesia immunitate?* Caret. Profectò dicitur proditoriè occidere qui aliquem id minimè suspicantem interficit. Quare qui inimicum necat, haud proditor dicitur; licet per insidias, aut à tergo percutiat.

27. *Num Assassinij rei gaudent Ecclesia priuilegio?* Non gaudent, ex Constitut. Greg. XIV. Assassinij autem nomine cum intelligo, qui pecunia aut pretio, ad hominem incautum occidendum ex insidiis, conducitur. Quare qui sine pretio aliquem interficit, vt amico rem gratam faciat, non dicitur assassinus. Porro etiam assassini cooperatores, fautores, auxiliares, & receptatores priuilegio immunitatis priuantur.

28. *Quid de hæresis reo?* Non gaudet Ecclesiæ priuilegio. Dicitur reus hæresis non solùm qui cum pertinacia contra fidem sentit, verùm etiam qui auxiliùm, aut fauorem præbet hæreticis.

29. *De crimine autem læsæ Majestatis quidnam?* Qui in personam Principis delinquit, Ecclesiæ priuatur immunitate. Profectò Cardinales inter Principes adnumero. Quod si quæras, quando nam crimen læsæ Majestatis in Principis personam committitur? Tunc committi assero, cum actio sit in damnum, vel offensam personæ Principis, vt occidendo, vulnerando, percutiendo, coniurando, hostiliter insequendo Principis personam, reuelando hostibus suum secretum, vt ab illis capiatur. Idem de consulentibus, auxiliantibus, aut fauorem præstantibus affirmo; hi enim criminis in Principis personam rei putantur.

30. *Quidnam præstandum, antequam reus, qui ad locum secretum confugerat, curiæ seculari tradatur?* Primò obtinetur ab Episcopo loci, seu eius Vicario facultas expressa, si sede vacante Capituli Vicarius adeundus. 2. Dum reus extrahitur, persona Ecclesiastica intersit ab Episcopo, vel eius Vicario habens facultatem. 3. Non statim accipitur, sed nomine Episcopi coniciatur in carcerem, donec ab ipso, vel eius Vicario cognoscatur, an reus sit delicti, cui imposita est priuatio immunitatis.

CAPVT IV.

De Templorum violatione.

31. **Q**uid requiritur, vt constet Ecclesiam, seu Templum esse consecratum? Scriptura in marmore, vel vnus testis fidem efficit. Porro Ecclesia ab Episcopo excommunicato etiam hæretico validè consecratur, vt reconciliatione nulla indigeat. Satis autem est Ecclesiam benedictam esse, atque Episcopi autoritate ad publica officia deputatam, vti locis sacris adnumeretur.

32. **Q**uotnam modis violatur? Quinque, 1. Iniuriosa sanguinis effusione. 2. Iniurioso homicidio. 3. Illicita humani seminis effusione. 4. Sepultura excommunicati non tolerati. 5. Vel non baptizati hominis.

32. **Q**uinam violationis Ecclesia effectus? In ea Missam celebrare non licet.

34. **S**ufficit factum quo Ecclesia violatur, secretum fuisse? Minimè, sed publicum, & notorium esse debet.

35. **S**acristia, & Camera, qua sunt pro custodia vasorum, violantur ne Ecclesia violata? Non violantur. At violata Ecclesia, etiam cœmeterium violatur, sed non vice versa.

36. **Q**uisnam violatam Ecclesiam reconciliabit? Solus Episcopus, si Ecclesia consecrata sit: solum verò benedictam, ad publicæ officia Episcopi autoritate deputatam etiam simplex Sacerdos. Idemque de cœmeterio affirmo. Decens tamen est, vt prius Episcopo res significetur, quàm Ecclesiam Presbyter reconciliet, si extra Missæ Sacrificium violetur. Porro obseruatur in praxi, vt Ecclesia nunquam violari censetur, vt reconciliatione indigeat, nisi locus consecratus, vel autoritate Episcopi benedictus fuerit.

37. **R**econciliatur ne Ecclesia polluta per solum Missæ Sacrificium, quod bona fide in ea celebratur? Non, sed alia indiget reconciliatione intenta directè.

38. **S**i Catholici Ecclesiam recipiant, in qua hæreticorum exercitia viguerunt, opus ne eam solemniter ab Episcopo reconciliari? Non, sed sufficit aqua benedicta aspergere.

39. **E**st ne Religiosis mendicantibus aliquod privilegium circa Ecclesia violata reconciliationem? Eis à Sede Apostolica concessa est facultas, Ecclesias consecratas, si pollutæ fuerint, reconcilandis aqua ab Episcopo benedicta, & vt possint solemniter

700 *Moralis Theologiae Tract. VI. Status,*
lemniter benedicere Ecclesias suas, & cœmeteria, si Episcopus nolit, aut negligat.

40. *Parietum dirutorum ruina obstant ne Ecclesia consecrationi?* Ecclesia consecrata consecrationem omnino mittit, iterum debeat consecrari, si eius parietes secundum maiorem partem destructi, aut absumpti sint. At benedictio templi, aut cœmeterij destructis parietibus, non amittitur, cum ea inherere solo censeatur.

41. *Ecclesia diruta amittit ne privilegia loco sacro concessa amittit, si non sit spes reedificationis. Diruta Ecclesia in locum alium sub eodem patrono Episcopi autoritate transferatur, rogo, num etiam indulgentiæ, & privilegia transferantur?* Respondedo affirmatiuè; quia specialia indulta à parietibus, non solo alterius basilicæ dependent.

42. *Si minor pars Templi corrui, amittitur ne consecratio?* Non. Imò pars, quæ ob ruina adiicitur, ipsa accessione consecrationem à toto corpore acquirere censetur. Idemque sentiendum, si ampliatur Ecclesia. Quare tali casu sufficit partem adiectam aqua aspergere benedicta.

43. *Ecclesia successiuè reparata, est ne iterum consecrandam?* Non; quia eadem moraliter censetur. Si tamen animo omnes aut ferè omnes parietes reparandi, adeoque quasi nouam Ecclesiam ædificandi vnus murus post alium, quasi continuatis operis, deiciatur, & reparetur, existimo iterum Ecclesiam consecrandam.

44. *Polluta Ecclesia polluentur item altaria?* Ita planè; sed execrata Ecclesia, non ideo altaria execratione afficiuntur. Porro Ecclesia execratur, si eius parietes incendio ita absumuntur, ut omnis crusta, vel secundum maiorem partem auferatur, licet parietes non corruant; quia consecratio potissimum in exterioribus crustis consistit. At si crusta omnis, vel maior eius pars renouandæ Ecclesiæ causa, successiuè auferatur, consecrationem idcirco Ecclesia non amittit.

CAPVT V.

Praxis circa materiam de Templorum immunitate ex Societatis IESV Doctõribus.

45. *Qui in Ecclesia homicidium perpetrat, aut mutilat non deliberatè, sed ex iracundiæ calore, amittit ne privilegium*

privilegium immunitatis? Afferit Azor. ex verbis Bullæ non Azor.
videri amittere.

46. Qui iuxta Ecclesiam deliquit, cum spe ad illam confu-
gendi? Suarez docet immunitate gaudere. Idem affirmo, si Suar.
sub eodem prætextu in atrio, siue Templi scalis quis alium
occidat.

47. Qui proditoriè voluit aliquem occidere, sed percussum,
casu non nequit gaudere ne immunitate? Gaudere sentio cum
Suario; quia Bulla excipit occidentem actu, non autem vo- Suar.
lentem occidere.

48. Qui pecunia conductus ex mandato alterius aliquem oc-
cidit, præsentè ipso mandante, est ne assassinus. Propriè non esse
Pal. affirmit, & ideo Ecclesiæ immunitate non priuari.

49. Qui nefandum crimen committunt, & qui in duello ali-
quem occiderunt, gaudent ne immunitate? Ita quidem uti Fag.
asserit; neuter enim in Bulla excipitur. Adde ex eiusdem do- Fagund.
ctrina raptores virginum, vel deflorantes monialem etiã pri-
vilegio gaudere, licet in ipsa Ecclesia facta esset defloratio.

50. Quid de Hæretico? Ex Suarii doctrina in criminibus non Suar.
exceptis in Bulla, eadem quæ cæteri immunitate frui sentio.
Certo suspectus de hæresi, in locis ubi hæretici non toleran-
tur si ad Ecclesiam confugiat, à ministris Inquisitionis ab ea
abstrahi potest, propter Orthodoxæ fidei conseruationem.

51. Quis detentus à satellitibus intrat Ecclesiam, eosque per
viam secum trahit: gaudet ne immunitate? Gaudere meus
amanatissimus, doctissimus planè Ferdinandus de Castro Pa- Pal.
las affirmit.

52. Reus ad Ecclesiam confugiens potest ne à iudicibus Ec-
clesiasticis, vel laicis exilio, aut perpetuò carcere damnari, vel Suar.
ad triremes immitti? Negatiuè respondeo cum Suar. quia hæ
pœnæ sunt grauiores.

53. Dixisti Palatium Episcopi etiam ab Ecclesia longè di-
stans, gaudere eadem immunitate, qua Templum, modò orato- Azor.
rium haberet: quid si non habeat? Azorius existimat necessa-
rium non esse; cuius sententiam probabilem iudico. Minimè
autem eis subscribam, qui probabile existimant Palatia ex-
tra diocesim hac frui immunitate, si Cardinalium Palatia
extra Romam (uti innui) excipias.

54. Iudex laicus scit reum quendam Ecclesiæ immunitate non
gaudere: potest ne eum ab Ecclesia extrahere? Cum Filliucio iu-
dico absque Episcopi licentia non posse, quin excommuni-
cationem incurrat. Debet enim Episcopus cognoscere num
hoc sit verum, deinde reum seculari Curiaè consignare.

prius

55. Contra

55. *Contravenientes huic Gregorij XIV. constitutioni possunt ne ab Episcopo absolui? Ex multorum sententia possunt. Ego Filliuc. cum Filliucio pro multis vno, sentio excommunicationem illam Summo esse Præsuli referuatam.*

56. *Reconciliatur quis inimico cum fideiussione de non occidendo, postea tamen illum occidit: fruitur ne Ecclesia immunitate? Affirmo, quia non dicendus absolutè proditorie occidisse, nisi intercessisset arctior aliqua amicitia simul comedendo, alloquendo, &c. vnde poterat præsumi non oblitum fideiussione adhuc odium durare.*

Pal. 57. *Occidens Clericum fruitur ne immunitate? Ita quidem, quia licet sacrilegium commisit, excipiuntur tamen in Bulla homicidia proditoria, & per assassinium commissa. Sic Castri Colligo etiam assassini mediatorum immunitate frui, qui excipiuntur tantum assassini, sub quibus mediatores non comprehenduntur.*

Pal. 58. *An Clerici & Religiosi confugientes ad Ecclesiam immunitate gaudeant? Ex doctrina Castri respondeo pro criminibus non exceptis in Bulla ad Templum confugientes non posse à iudicibus Ecclesiasticis, aut Superioribus extrahi absque summi Præsulis licentia sub pœna excommunicationis. Excipio eos Religiosos, qui in propriis Monasteriis delinquant; possunt enim à Superioribus puniri salva immunitate. Quamvis hoc etiam probabiliter alij negant, cum non preuentur immunitate peccantes in ipsis Ecclesiis nisi per homicidium, & mutilationem.*

Suar. 59. *Polluitur ne Ecclesia, si infans in matris mortua impoluitur a utero moriatur? Suarius pollui affirmat.*

Suar. 60. *Per copulam conjugalem quid? Idem Suarius docet in templo licere ad vitandam incontinentiam, quando alibi licere non licet, neque templum tunc pollui.*

EXAMEN V.

De statu seculari circa materiam de Tributis.

CAPVT PRIMVM.

Quinam possit tributa imponere?

S. T.
Tributa
à quo-
nam?

I. **R** Ecolens qua dixisti sigillo 1. circa quartum Decalogi præceptum quæque sigillo 2. de peccatis status seculari adhiberi